

In Cap. XXIV. Ecclesiastici.

574

Georgi.
Nicomed.
Angel.

Arnold.
Garnot.

S. Proclus.

P. Suarez.

Præceptum
Charitatis
obligavit
Christum,
pati & mori
pro homi
num redem-
ptione.

Inde deduco
teneri Chri-
stum salutis
Matrem co-
fulere frateri
jure.

Tenebatur
Christus ex
gratitudine
Matrem à
peccati igno-
minialibe-
rare.

Cant. Sic & te honoramus, ut verè Dei Genitricis scientes, quoniam totus honor impensus Matri procul dubio redundat in Filium. Georgius Nicomed. orat. de Præsentat. Tuā gloriā existimat esse propriam Filius tuus. Anselm. in Hom. de concep. Conceptionem Dominica Matri colere, Christi generationem est commemo rare. Arnaldus Carnovenus de Laud. B. Virgin. Filii gloriam cum Matri non tam communem judico, quam eandem. Et manifestum est, individuam esse Matri & filii gloriam, & commune esse utriusque præconum. Proclus Serm. in Christi Nativ. Nullam inde Christus contrabit labem, quod intra viscera, quæ citra omnem dedecoris notam condiderat, inhabitat. Non est obscurum, S. Proclum docuisse, Christum tunc in condenda Virgine, tunc in Matri eligenda, dedecus & ignominiam propriam diligentissimè vitale: quandoquidem sicut Matri honor, & gloria, sic etiam ejus ignominia & opprobrium in Filium omnino redundaret. Verè ex præcepto tam suo quam Matri honori confulit Christus, dum eam ab originali infamia immunem fecit.

2151 Explico haec tenus dicta de hoc præcepto honorandi Matrem ex iis, quæ docet

eximius Doctor P. Franc. Suarez tom. 1. in

3. p. disput. 43. sect. 2. dum mortem Christi

D. ex præcepto obitam exponit. Politè re

velatione, quæ Christus ut homo noverat nul-

lum/homini superesse remedium ad salutem,

nisi ipsius passionem, præcisò quovis novo

Patris præcepto præceptum charitatis obli-

gavit Christum ad passionem & mortem ob-

eundam, ut univerbum humanum genus re-

dimeret. Probat; quia lex Charitatis obli-

gat ad ponendam vitam corporalem pro fa-

lute proximi spirituali, & multo magis obli-

gat ad ponendam illam pro salute spirituali

universæ naturæ. Ergo, secun-

dum ordinem Charitatis, illud bonum spiri-

tuale mundi corporali damno brevissimo Chri-

sti Domini præponi debuit. Hæc Suarri do-

cima consentanea certè doctrina. S. Ansel-

mi lib. Cur Deus homo c. 8. & 9. Ejusmodi ego

Theologiam ad B. Virginis præservationem

haud ineptè videor mihi transferre: præser-

tim cum bonum hoc spirituale Dei Matri,

quo gravissimo peccati malo eximeretur,

longè majoris sit æstimationis, utpote infi-

nitas dignitatis, quæ spirituale bonum to-

tius mundi. Magis enim tenebatur Filius spi-

rituali Matri incolumente confulere, quam

saluti hominum cæterorum; strictiori teneba-

rur obligatione Maternæ immunitati subve-

nire. Igitur ex præcepto altero, spirituali

Matri immunitatis honestati providerere tene-

batur, quam gravissime peccati originalis in-

famia læsisset, & cui, præter triduanæ mor-

itis remedium, nullum sufficeret subsidium.

Confirmatur; qui Christus plus Matri di-

lexit, quam universam Ecclesiam, ut ex Au-

gustino, Bonaventura, Anselmo, & Bernar-

dino monstrat Suarez tom. 2. in 3. p. disput.

18. Sect. 4. conclu. 2.

2152 Aliunde etiam, hunc honorem Ma-

tri exhibere, omnem ignominiam à Matre lon-

gè arcere, tenebatur Christus; ex gratitudine

nempe. Etenim quidquid Filius Matri de-

beat, ad gratitudinem obligationem referat sa-

gra Scriptura. Ecclesiastici 7. 29. Honora Pa-

trem tuum, & gemitus Matri tuæ ne oblivi-

caris; memento quod nisi per illos natus non

corrup-

suisse, & retribue illis quomodo & illi tibi.

Eadem rationem reddit Tobias filio, dum Tobit 4. 3.

Matri illi honorem commendaret cap. 4. 3.

Honorem habebis Matri tua omnibus diebus

vite tua: memor enim esse debes quæ & quan-

ta pericula passa sit pro te in utero suo. Potrò

Aristoteles, & ex illo S. Thomas, quos su-

prà citavi, Parenti, sicut nec Deo, parem

polle a filio referri gratiam, negant.

Hinc sapienter juxta ac piè S. Methodius Christus

suprà memoratus n. 2146. Filium Dei Matri Maria debi-

sue adhuc debere aliter, quantumcumque tor-

ipsum omni & honore & gratia cumulaverit.

Cui consonat Theophilus Alexandrinus lib.

de Incarnat. Verbi. Gaudet Filius orante Ma-

S. Methodius

tre, & omnia, que nobis precibus Genitricis

epiclus donat, ipsi Matri se dare puit, & ac-

cepit ab illa sine Patre, humanitatis vices redi-

dere. Et Georg. Nicom. Orat. de Præsent.

Georg. B. Mariae. Filius tuam gloriam existimat esse Nicom.

propriam, & tanquam Filius, eā exultans, quasi

exolvens debitum, implet petitiones. Debitorem

adduc compellant Christum, quasi nunquam

tantum rependat beneficium, quo ipsum ta-

lem, ac tantum Filium affectu.

Quantum Christus Matri sua debet, expedi-

tur solidè, & amèn.

2153 Q uale verò ac quantum beneficium

hoc? Neque enim commune cujusvis

Matri in quempiam Filium beneficium

extitit, sed singulare, sed eximium, sed sum-

num omnium. Principio, sola concepsisse vo-

luit quin viro partem cederet; id enim Angelo exceptit, Matri utique fore, modò Virgi-

ninem vellet. Quidquid igitur Filius utrique

debet Parenti, Patri nimurum, & Matri, quid-

quid officii in Filium inter se illi partintur,

una peregit Mater Virgo: uti expendunt S.

Anselmus lib. de excell. Virgin. cap. 4. & S.

Bernardinus tom. 3. Ser. 1. de glorio No-

míne Mariæ a. 1. c. 2. Inde S. Ildephonse lib.

5. Ildeph.

de Virginitate S. Mariæ cap. 12. illam dicit

folam tuissim opus Incarnationis: Procedo co-

ram te solum opus Incarnationis Deime: humili-

tor coram te sola inventa Mater Domini mei.

Solam dicit opus Incarnationis, quia ex ea

folia sumpta est caro illa, cui Verbū unitum

est. Secundò, eo ipso, quid sine congressu

virili concepsisse voluit Filium Virgo purissi-

ma, eum concepsisse voluit peccato originali

liberum. Quod graviter expendit S. Tho. 3.

p. q. 28. a. 1. rationes reddens, ob quas con-

veniens fuerit, ut fuerit Virgo in concepi-

do. Et quidem Sancti Patres, cum de Christi

innocentia agunt, inde rationem petunt, ob

quam immunitis omnino fuit à peccato origina-

li, quia non ex congressu mari & foemine; sed

ex Virgine natus fit. Sic S. Leo Papa Ser. 5. S. Leo.

de Nativ. Solus inter filios hominum Dominus

Iesus innocens natus est, quia solus sine carnali

concupiscentia pollutione conceptus. Similia ha-

bet Serm. 2. & 8. Perspicue etiam S. Ilde-

phonse in libr. de Partur. Virgin. Mariæ. S.

Augustin. libr. 5. contra Julianum cap. 15. &

Epitol. ad Evodium 99. Beda in Luc. 1.

Anselmus de conceptu Virgin. c. 20. Cùm

igitur voluntarius Mariæ consensus requisitus

fuerit, quem illa eā lege præstiterit, ut Virgo

& conceputa esset, & paritura, hujusmodi

quidem conditio id obtinuit, ut filius nec

coepiceretur ex congressu, nec ederetur ex

corrup-

Pars IV. ad V. 24. & 25.

575

corruptionem; novo hoc originis titulo absque peccato originali conciperetur & ederetur, præter cæteras alias ejusdem immunitatis causas, quæ singule ad illam tuendam sufficiunt, unio videlicet hypothatica, summae beatitudi, &c. Debet ergo Matri Filius hanc etiā partem nobilitatis existiam: quod licet singulare alii immunitatis hujusmodi causis, rationibus, aut titulis caruisse, ex Materna certe origine nullam peccati labem, labisvè debitum contraxisset, quæ illos tantum Adami filios obstringebat, qui ex concubitu concepti communis essent corruptione prognati.

2154 Tertiò, quod summam beneficiorum

omnium excedat: si haec duo inter se com-

parentur: hominem effici Filium Dei natura-

lem, & mulierem effici Matrem Dei natura-

lem, quam Mulierem effici Matrem Dei.

Longè majus

benificium

est, hominem

effici filium

Dei natura-

lem, quam

Mulierem

effici Ma-

tre Dei.

Et quidem, ut cætera omittam, hoc Filius debebat M

576 In Cap. XXIV. Ecclesiastici.

S. August.

immunitatem & se, & Matrem decere. Quod idem est de prudentia iudicium, quae moralium virtutum actiones dirigit. Praeclarissimum memini Henr cus Ga dicens. Quod eius memini. Venerum est ad Virginem, qua maxime hic S. August. in Ser. quodam de Nativ.

cujus memini. Venerum est ad Virginem, qua maxime obnixi. Ut in mundum per humana generationis lineam venit, tanta omnis boni virtute, atque constantia perfecta resplenduit, ut eam ipsa Sapientia Dei verè dignam judicaret, per quam in hominem veniens, non modo reatum priorum hominum, sed etiam totius mundi peccata deterret.

Prov. 9.1.
Domum sibi
adificabat
Dei sapien-
tia dum
Mariam ef-
formaret.

Photo.

Idiot.

Prior Ange-
lorum gratia
in Maria
instaurata
immobiliter.

Item.

Maria do-
mu solida
& firma per
justitiam
originalem.

In malevo-
lam animam
non intrat
Dei Sapien-
tia
Sap. 1.

etum, oblitumque sit peccato: nam in Graeco singulare est nomen peccati *augrias*: ab uno enim peccato originali haec subiectio, qia actualium veliu debitores reddimur, perinde acque obserata primo scelere natura in vitium tranatur quasi ære hoc pessimè obnixi. Utrumque sapiens complexus, & unum originale, & ex fomite relitto multiplex actualie, dixit, divinam Sapientiam nequaquam in homine sic animato mansuram. S. Thomas 3. p. q. 27. a. 4. hunc Sapientiae locum urget, ut efficiat, omnia actualia peccata, vel veniale etiam, omnino esse à Dei Matre removenda, cum in ea Sapientia Dei singulari modo habuaverit non solum in anima, sed etiam in corpore. Potuit ea ratio extendi ad originale, atque nostrarum Lorinus. Potuit planè, eoque potuit efficacius, quò tristis, quò gravius est originis malum. Igitur à minori in hunc modum argumentum instruo: Ideo in malevolam, ac maleficam animam non intrat Sapientia, neque habitat in corpore subdito peccatis; quia neque idoneum ingressum, neque decorum efficit tanti hospitis dominium. Sed si Dei Mater originale peccatum contraxisset, malevola esset, ac malefica anima, corpusque haberet subditum peccatis, ac proinde inceptum Dei Filio, qui est Dei Sapientia, ingressum, indecorumque domicilium præstituisse. Ergo nequaquam in illam ingressa esset Sapientia, nequaquam in eius utero habitat, nequaquam Dei Mater exticisset. Minor perspicue ostenditur: ipse enim Angelicus Doctor in qq. disputatis de Malo q. 5. a. 1. ad 9. ait, originale peccatum comparatum ad naturam esse *gravius veniale*, quia privat gratia, quod est majus bonum: quatenus vero comparatur personæ, esse *majus veniale, quia voluntarium*. Certè si originale peccatum Maria contraxisset, revera quod Pater Adamus præceptum transgrediendo voluit, nempe malum illud divino oppositum præcepto, idem Deipara eadem transgressione voluisse, ejusque corpus peccati fomite accenso, actualibus plerisque peccatis pronum extitisset. Ergo & malevolam habuisset animam, peccatiisque subditum corpus. Pro coronide nostræ explicationis sunt Fulberti Carnotensis verba in Ser. de Nativ. Carnot. Mariae. Hoc igitur in primis adstruere fas est, quod anima ipsius & caro, quam elegit, & habitaculum fecit Sapientia Dei Patris, ab omni malitia & immunditia purissima fuerunt; affirmante Scriptura, In malevolam animam non intrabit sapientia, neque habitabit in corpore subdito peccatis. Hec satis pro illustrando Salomonis testimonio.

2160 Inter alia Deipara symbola ab originario vitio immunis, non infimum tenet locum *Arca Testamenti* Exod. 25. 10. Arcam de lignis setim compingite. Duos quoque Cherubim aureos facies. Cherub unus sit in lateri nis. uno, & alter in altero. Compacta dicitur ex lignis setim, vel, ut LXX. habent, ex lignis imputribilibus. Quid hoc? S. Bernardus locuples sit testis in Ser. de B. Maria. De lignis setim condita est Arca, in qua iheribulum, manna, & virga sunt recondita; quia licet Maria de Patrum natura per peccatum vitiata ducet originem, præelecta tamen per Spiritum S. & præservata ad purum, Deum nobis obulit, & hominem. Ita divinum decuit Verbum, Dei Filiu, qui ex carne Matris Virginis carnem erat assumptu-

2159 Et quidem non servo cuiquam, sed signatissimum sibi: Sapientia adificavit sibi. Unde sibi consonans Salomon præmonuit signatissimum in libro Sapien. c. 1. In malevolam animam non intrabit Sapientia, neque habitabit in corpore subdito peccatis. Græcè pro malevolam, est *perversam, maleficam*, malis artibus instructam ac deditam, artificiolam in malis. In hanc minimè intrabit Sapientia divina. Neque habitabit in corpore subdito peccatis. Græcè, debitore peccati, hoc est, quod devin-

*Arca Testa-
menti sym-
bolum Dei*

*par à pec-
cato immu-
nitatem*

S. Hyppol.

*Cherubinis
hinc inde
comitata, id
est, multiu-
dine divina
sapientia*

Theodot.

*Si in culpa
est origi-
nali conce-
pta Dei a-
ra, Christi
ex ea na-
tus, non se
ostenderet,
Dei sapien-
tia & ratio.*

S. Ansel.
Taurerus.

*Deipara spes
sancta totius
universi.*

*Gen. 49.
10.
Agge. 2. 7.*

Pars IV. ad V. 24. & 25.

577

tum. Rem totam altius repeto.

2163 Atqui, certum est inter Theologos, quod S. Thomas 2. 2. q. 2. a. 7. docuit, Nobiliores Patriarchas, ab orbe condito, expli-
Habita
Christi ac
Deipara co-
gnitio seu re-
velatio pa-
tim post pec-
cata. 3. 23
Gen. 2. 23

Cœtu Martyr apud Theodoreum Dialogo 1. Domini erat à peccato alienus, at qui ex lignis putrefactioni minime obnoxii quoad humanitatem attinet, nempe ex Virginis, & Spiritus Dei verbo. Ut vero pulchro symbolo facer textus ostendat, divinam ipsam Sapientiam huic præstantissimo Marianæ immunitatis operi incubuisse, Cherubim unum in latere uno Arcæ, & alterum in altero collocatos admonet: Cherubim enim multitudinem scientie significat: illam nempe summam Dei Sapientiam præ se ferebat, ac nomine ipso demonstrabant, quæ in Mariæ efformatione per Arcam designatae summoperè resplendebat.

2161 Dum de perpetua Deipara virginitate ageret Theodotus in Hom. de Nativ. Salvatoris ad Patres Concilii Ephesini habita, sapienter dixit, Christum Dominum se ipsum rationem esse aperte demonstrasse in Materiæ virginitatem assertione & tutela. Quoniam natus est carnaliter Verbum Deus, custodit virginitatem, seipsum rationem ostendens. Quasi seipsum rationem & sapientiam non ostenderet, si ex Matre nascetur viola; quod valde est Deo injurium. Sanè nobilior est animi, quam corporis integritas; mens & animus sola culpa violari possunt. Si ergo Maria originali peccato corrupta & violata fuit; nequaquam Verbum Deus, qui ex ea natus est, rationem & sapientiam seipsum demonstravit, non id se esse proderet, quod erat, nempe infinita Dei sapientia, & ratio. Ne hoc cogantur asserere, fatendum ingenuè erit, Virginis animum nullo unquam crimine corruptum, aut violatum, atque ita Verbum Deum Mariæ Filium in prima Matris efformatione seipsum æternam Dei rationem & sapientiam ostendisse. Si aliqua alicuius peccati macula conceptio ipsa corrupta fuit, fundamentum habitaculi sapientia Dei non congruebat; aiebat S. Anselmus lib. de Exordio mundanæ salutis. Et Taulerus Ser. in feto Purific. B. Mariæ: Ne momento quidem temporis vel iræ filia, vel vas immundum, vel Diabolico, sicut nos alii omnes, subiecta domino fuit. Prævenit hoc enim Sapientia aeterna, nolens electissimum Templum suum aliquâ labe aspergi.

§. VI.

Quid pro Deipara immunitate subministrant illa Virginis verba: Ego Mater sancte Spei.

2162 Statuimus suprà Mariam appellari Matrem sancte Spei, id est, Christi Domini, qui est spes sancta nostra objectiva, effectiva, & meritaria; nam per illum speramus gratiam & gloriam, atque ejus visione beati. Sed loquarum hinc signatum de sæculis ante Mariæ & Christi adventum: spes sancta illa erat totius Universi, quia finis spei omnium hominum, qui per Christum expectabant redemtionem, omnes suas spes ad eum referentes, vota, suspiria, voces, lacrymas. Unde illud Jacob Genef. 49. 10. Ipse erit expectatio gentium. LXX. in eum Gentes sperabunt. Et ab Aggeo appellatur desideratus cunctis gentibus c. 2. 7. Hebraicè; desiderium ardenterum, inflammatis munique cunctarum gen-

S. Max.
Taur.

F. Ildeph. de Flores in Eccles.

Ccc te